

Főoldal>Bíróági eljárások>Polgári ügyek>Bíróági határozatok elismerése és végrehajtása>Bíróági határozatok végrehajtása

Bíróági határozatok végrehajtása

Portugália

1 Mit jelent a végrehajtás a polgári és kereskedelmi ügyekben?

A polgári és kereskedelmi ügyekben a végrehajtás a hitelező vagy a végrehajtást kérő fél által az adóssal vagy azon féllel szemben benyújtott keresetet jelent, akivel szemben a végrehajtást kérik, és e keresetben a hitelező arra kéri a bíróságot, hogy kényszerítse ki a részére járó kötelezettség teljesítését. A végrehajtás három dologra irányulhat: valamely pénzösszeg kifizetésére; egy meghatározott tárgy átadására; vagy valamely cselekmény elvégzésére vagy attól való tartózkodásra.

A végrehajtás történhet szokásos jogi eljárás (amely lehet rendes, gyorsított vagy egyedi eljárás) vagy különös eljárás formájában.

Valamennyi, valamely pénzösszeg kifizetésére irányuló végrehajtási eljárás a szokásos rendes jogi eljárás formájában történik, kivéve az alábbiakban ismertetett végrehajtási eljárásokat, amelyekre gyorsított eljárásban kerül sor, valamint a tartással kapcsolatos végrehajtási eljárásokat, amelyeket különös eljárásként folytatnak el.

A pénzösszeg kifizetésére irányuló végrehajtási eljárás során a következők alapján vehető igénybe gyorsított eljárás:

olyan ügyben hozott választottbíróági ítélet vagy bírósági határozat, amelyben az ilyen ítélet vagy határozat magában a jogi eljárásban nem hajtható végre; fizetési meghagyás iránti kérelem, amelyhez végrehajtható okiratot mellékeltek;

jelzáloghitellel vagy zálogjoggal biztosított lejárt vagyoni kötelezettséggel kapcsolatos, bíróságon kívüli végrehajtható okirat;

lejárt vagyoni kötelezettséggel kapcsolatos, bíróságon kívüli végrehajtható okirat, amelynek az értéke nem haladja meg annak az értéknek a kétszeresét, amely még az elsőfokú bíróság hatáskörébe tartozik.

Az alábbi esetekben még a fenti végrehajtható okiratok egyikének érintettsége esetén is inkább a rendes eljárás alkalmazandó a gyorsított eljárás helyett: feltételtől függő vagylagos kötelezettség végrehajtása;

ha a végrehajtandó kötelezettséget a végrehajtási szakaszban kell rendezni, és a teljesítés nem egy egyszerű számtani művelet függvénye;

ha a végrehajtható jogcím, a határozat kivételével, csak az egyik házastársra vonatkozik, és a végrehajtást kérő fél a végrehajtási kérelemben azt állítja, hogy a tartozás egyetemleges;

a kizárólag a másodlagos adóssal szemben indított végrehajtási eljárásban, aki nem mondott le az arra vonatkozó jogáról, hogy a tartozást először az elsődleges adós vagyonából kíséreljék meg behajtani (*benefício da excussão prévia*).

A meghatározott tárgy átadására, illetve a valamely cselekmény elvégzésére irányuló végrehajtási eljárásokra egységes szabványeljárás formájában kerül sor.

A meghatározott tárgy átadására irányuló végrehajtás pénzösszeg kifizetésére irányuló végrehajtássá alakítható, ha a végrehajtást kérő félnek átadandó tárgy nem lelhető fel. Ebben az esetben a végrehajtást kérő fél kérheti – ugyanabban az eljárásban –, hogy fizessék meg számára annak a tárgynak az értékét, amelyet meg kellett volna kapnia, valamint az átadás elmaradásából származó kárát.

A valamely cselekmény elvégzésére irányuló végrehajtás pénzösszeg kifizetésére irányuló végrehajtássá alakítható, ha a végrehajtást kérő fél az általa elszenvedett kár miatt kártérítést és a szóban forgó összeg megfizetését követeli.

A tartással kapcsolatos végrehajtás különös eljárás formájában történik, melynek során:

a végrehajtást kérő fél kérheti, hogy kapja meg az annak a személynek járó összegek, illetmények vagy nyugdíjkifizetések egy részét, akivel szemben a végrehajtást kérik, illetve váljon jogosulttá az adóssal megillető bérleti díjakra az esedékes vagy esedékessé váló részletek kifizetése érdekében, és az összegek odaítélése vagy a jogosultság megállapítása a lefoglalástól független;

ha a végrehajtást kérő fél kérelme arra irányul, hogy megítéljék számára a fent hivatkozott összegeket, illetményt vagy nyugdíjkifizetéseket, a kifizetésekért vagy a bérjegyzék feldolgozásáért felelős személyt értesítik arról, hogy közvetlenül a végrehajtást kérő félnek kell kifizetnie a számára megítélt részt;

ha a végrehajtást kérő fél kérelme bérleti díjakra való jogosultság megállapítására irányul, e félnek meg kell jelölnie az érintett vagyontárgyat, és a végrehajtó lefolytatja a végrehajtást azon vagyontárgyak vonatkozásában, amelyeket a végrehajtást kérő fél elegendőnek tart az esedékes és esedékessé váló fizetési kötelezettségek teljesítésére. Az a személy, akivel szemben a végrehajtást kérik, e célból meghallgatható;

azt a felet, aki ellen a végrehajtást kérik, a lefoglalást követően mindig idézik, és a végrehajtással vagy a lefoglalással szembeni kifogása nem függeszti fel a végrehajtást.

A végrehajtási eljárást a polgári perrendtartás (*Código de Processo Civil*) 550–551. cikke (Eljárási formanyomtatványok – Végrehajtási eljárás), 703–877.

cikke (Végrehajtási eljárás), valamint 933–937. cikke (A tartás végrehajtásával kapcsolatos különleges eljárás) határozza meg, amely megtekinthető ezen a [linken](#).

2 Mely hatóság vagy hatóságok hatáskörébe tartozik a végrehajtás?

A végrehajtás a bíróságok és a végrehajtók hatáskörébe tartozik.

Magára a végrehajtásra bírósági végrehajtási eljárás révén kerül sor, amelyben a bíróság a hatáskörrel rendelkező hatóság, akit végrehajtók segítenek. A bírósági eljárás mellett a jogszabályok egy „végrehajtást megelőző peren kívüli eljárást” (*procedimento extrajudicial pré-executivo*) is biztosítanak, amely opcionális, és amelyet a hitelező bizonyos feltételek teljesülése esetén vehet igénybe. A végrehajtást megelőző peren kívüli eljárásban a végrehajtók jogosultak eljárni.

Bíróági végrehajtási eljárás

A végrehajtás a végrehajtási kérelem bírósághoz való benyújtásával indul. A végrehajtási kérelem benyújtásának módját és feltételeit egy miniszteri végrehajtási rendelet (*Portaria*) – a polgári végrehajtási eljárásokról szóló 2013. augusztus 29-i 282/2013. sz. miniszteri végrehajtási rendelet, módosítva, e tájékoztató felülvizsgálatának napjától, a 2020. október 12-i 239/2020. sz. rendelettel) határozza meg, amely ezen a [linken](#) tekinthető meg.

Az ügyvéd, ügyvédjelölt vagy jogtanácsos nélkül eljáró végrehajtást kérő fél által használandó végrehajtási formanyomtatványok elérhetők a [CITIUS portálon](#)

Végrehajtási kérelem

Határozat végrehajtása iránti kérelem

A végrehajtót a végrehajtást kérő félnek kell megbízni. Ha az említett fél ezt elmulasztja, a bíróság hivatalvezetője automatikusan és véletlenszerűen kijelöl egy végrehajtót. A jogszabályokban meghatározott kivételes esetekben a végrehajtó feladatait bírósági tisztviselő is elláthatja.

A bíróság és a végrehajtó között általában az alábbiak szerint oszlanak meg a hatáskörök:

A végrehajtó feladata megtenni minden olyan végrehajtási intézkedést, amely nem tartozik a hivatalvezető feladatkörébe vagy a bíró hatáskörébe, ideértve különösen az idézéseket, értesítéseket, a közzétételt, a keresést az adatbázisokban, a lefoglalásokat és az azokról vezetett nyilvántartásokat, a teljesítéseket és a kifizetéseket.

A végrehajtónak akkor is gondoskodnia kell a részvételét igénylő ügyben felmerülő cselekmények megfelelő végrehajtásáról, ha az ügy nem jut el határozathozatalig.

A jogszabályokban kifejezetten meghatározott hatáskörökön felül a bírósági hivatalvezető feladata gondoskodni az igazgatási ügyek zökkenőmentes működéséről és az eljárás lefolytatásáról, valamint a bírósági végzések érvényesítéséről, az előkészítő szakaszra és a megállapítási eljárásra egyaránt figyelemmel, az idézéssel kapcsolatos lépések kivételével, amelyek a végrehajtó feladatkörébe tartoznak.

Szintén a bírósági hivatalvezető feladata, hogy értesítse a végrehajtót a folyamatban lévő megállapítási eljárásról vagy lépésekről, valamint az elvégzett cselekményekről, amelyek befolyásolhatják az eljárást.

Különösen

a bíró feladatai közé tartoznak az alábbiak:

szükség esetén előzetes intézkedést hoz;

határoz a végrehajtással és a lefoglalással szembeni kifogás tárgyában, valamint ellenőrzi és rangsorolja a követeléseket legfeljebb a kifogás vagy a követelés benyújtásától számított három hónapon belül;

jogorvoslattal nem támadható határozatot hoz a végrehajtó intézkedésének és határozatának megtámadása tárgyában;

határoz a végrehajtó, a felek vagy a beavatkozó harmadik felek által felvetett egyéb kérdésekben.

A végrehajtó feladatkörébe tartoznak az alábbiak:

megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy ellenőrizze a végrehajtható jogcím jogszerűségét, továbbá tájékozik a végrehajtások számítógépes nyilvántartásából és a közvetlenül elérhető online adatbázisokból, hogy fellelje a lefoglalható vagyontárgyakat;

kézbisíti az idézést annak a személynek, akivel szemben a végrehajtást kérik, ideértve azt az esetet is, amikor az érintett személyt azért idézik, hogy jelöljön meg lefoglalható vagyontárgyakat, mivel nem sikerült lefoglalható vagyontárgyakat azonosítani;

elvégzi a lefoglalást, valamint az idézést, amelyre a lefoglalást követően kerül sor;

elvégzi az értékesítést, a teljesítést és a kifizetést.

A Portugáliában kezdeményezett végrehajtási eljárások esetében a bíróságok hatásköre a következőképpen alakul:

(A 2013. augusztus 26-i 62/2013 sz. törvény 111–131. cikke, amely megtekinthető az alábbi [linken](#).)

A központi kerületi bíróság végrehajtási kollégiumai (*Instância Central do Tribunal de Comarca*) rendelkeznek hatáskörrel a polgári végrehajtási eljárásban, az alábbi kivételével: a szellemi tulajdonnal foglalkozó bíróság, a versenyzogi, szabályozási és felügyeleti bíróság, a tengerészeti bíróság, a családjogi és a fiatalkorúakkal foglalkozó kollégiumok, a munkaügyi kollégiumok, a kereskedelmi kollégiumok hatáskörébe tartozó ügyek, valamint a büntetőjogi kollégium által hozott ítéletek végrehajtása, amelyek a büntetőeljárás értelmében nem bírálhatók el polgári kollégium előtt.

Ha nincsen végrehajtási bíróság vagy más bíróság vagy hatáskörrel rendelkező szakosított bíróság, a helyi kerületi bíróság általános hatáskörű bíróságai (vagy, ha van ilyen, az érintett polgári bíróság) (*Instância Local do Tribunal de Comarca*) rendelkeznek hatáskörrel.

A végrehajtási eljárás megindítása tekintetében a portugál bíróságokra vonatkozó illetékességi szabályok a következők (a polgári perrendtartás 85–90. cikke, amely megtekinthető ezen a [linken](#))

Főszabály szerint az adós lakóhelye szerinti bíróság illetékes a végrehajtási eljárás tekintetében, kivéve, ha különös jogszabályi rendelkezések vagy az alábbi szabályok ezzel ellentétesen rendelkeznek.

A hitelező a kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróságot is választhatja, ha az adós jogi személy, vagy ha a hitelezőnek és az adósnak egyaránt Lisszabon vagy Porto területén található a lakóhelye.

Ha a végrehajtás meghatározott tárgy átadására vagy dologi biztosítékkal ellátott tartozásra irányul, a tárgy helye, illetve a megterhelt vagyontárgyak fellelhetősége szerinti bíróság illetékes.

Amennyiben a végrehajtást az adós lakóhelye szerinti területen kell megindítani, és e személy nem Portugáliában lakik, de van ott vagyona, akkor a vagyon fekvése szerinti bíróság illetékes.

A vagyon fekvése szerinti bíróság illetékes a következő esetekben is: a végrehajtást portugál bíróság előtt kell megindítani, mivel az portugál székhelyű társaság/egyéb jogi személy alapításának/felszámolásának érvényességével, vagy ezen személyek társasági szervei által hozott határozatok érvényességével függ össze, és az előzőleg vagy a következőkben ismertetett végrehajtási szabályokban foglalt egyik helyzet sem áll fenn.

A több végrehajtást érintő ügyekben, amelyek megítélése különböző bíróságok illetékességébe tartozik, az adós lakóhelye szerint illetékes bíróság jár el.

A portugál bíróság határozatának végrehajtása tekintetében a végrehajtás iránti kérelmet azon eljárás keretében kell előterjeszteni, amelyben a határozatot meghozták, és a végrehajtást ugyanabban az ügyiratban rögzítik. Ha az ügyben időközben fellebbezést nyújtottak be, az ügyirat egy példányát átteszik. Ha a végrehajtásért szakosított kollégium felel, az ítélet egy példányát, a végrehajtás alapjául szolgáló kérelmet és a kísérő dokumentumokat haladéktalanul meg kell küldeni a szakosított kollégiumnak.

Ha a határozatot választottbírók hozták Portugáliában lefolytatott választottbíróági eljárásban, a végrehajtásra illetékes bíróság a választottbíróági eljárás helye szerinti kerületi bíróság.

Ha az ügyet fellebbezési bíróság vagy a Legfelsőbb Bíróság tárgyalta, az adós lakóhelye szerinti bíróság illetékes.

A rosszhiszemű pervitel miatt fizetendő költségekre, bírságra vagy kártérítésre irányuló végrehajtási eljárásban az a bíróság illetékes, amely előtt folyó eljárásban bejelentették a vonatkozó elszámolást vagy egyezséget. A költségekre, bírságra vagy kártérítésre irányuló végrehajtásra úgy kerül sor, hogy azt egyesítik a vonatkozó üggyel.

Amennyiben a fellebbezési bíróság vagy a Legfelsőbb Bíróság rendeli el a költségek, a bírság vagy a kártérítés megfizetését, a végrehajtást az az elsőfokú bíróság folytatja le, amely a szerint illetékes, hogy az ügyet hol tárgyalták.

A külföldi határozaton alapuló végrehajtás esetében, az európai végrehajtható okiratot is ideértve, a kötelezett lakóhelye szerinti bíróság illetékes.

A végrehajtást megelőző peren kívüli eljárás

A bírósági eljárás alternatívájaként a hitelezők választhatnak egy előzetes közigazgatási eljárást, amelyre PEPEX-ként (*procedimento extrajudicial pré-executivo* (végrehajtást megelőző peren kívüli eljárás)) hivatkoznak.

Az említett eljárásban az intézkedések meghozatala a végrehajtók hatáskörébe tartozik.

A PEPEX az alábbi esetekben alkalmazható: végrehajtás tárgyában hozott nemzeti határozatok; egyéb nemzeti végrehajtható okiratok; végrehajthatónak nyilvánított külföldi határozatok; olyan határozatok, amelyek végrehajthatósága Portugáliára kötelező uniós jogszabályon, szerződésen vagy egyezményen alapul; európai végrehajtható okiratok. Valamennyi fenti esetben mindkét alábbi feltételnek teljesülnie kell:

a hitelező olyan végrehajtható okirat birtokában van, amely teljesíti a pénzüsszeg kifizetésére irányuló szabvány végrehajtási eljárás gyorsított változata alkalmazásának feltételeit; és

a felperes és az alperes – függetlenül az állampolgárságától és a lakóhelyétől – egyaránt rendelkezik portugál adóazonosító számmal.

A végrehajtók végzik a vagyontárgyak és a jövedelem felkutatását az alperes adóazonosító számának felhasználásával, és erre kizárólag a portugál adatbázisokban jogosultak (más tagállamok adatbázisaiban nem kutathatnak). A portugál jogszabályok a külföldi jogi és természetes személyeknek egyaránt lehetővé teszik adószám igénylését, még akkor is, ha nem folytatnak tevékenységet Portugáliában vagy a lakóhelyük nem Portugáliában található.

A PEPEX papírmentes, elektronikus eljárás, amely gyors és olcsóbb a bírósági eljárásokhoz képest. Az [alapkérelmet](#) közvetlenül a hitelező nyújtja be az alábbi információtechnológiai rendszerbe való belépéssel:

Az adó- és vámhatósági portálhoz hozzáférési hitelesítési adatok vagy az „állampolgári igazolvány” (*cartão de cidadão*) elektronikus tanúsítványa révén lehet hozzáférni.

Ha a hitelező meghatalmazott képviselővel rendelkezik, az ügyvédek (*Advogados*) és a jogtanácsosok (*Solicitadores*) a rendszerhez az adott szakmai testületük által kiállított elektronikus tanúsítvánnyal férhetnek hozzá.

A kérelem benyújtását követően az eljárásra automatikusan kijelölnek egy végrehajtót, és a hitelezők rövid időn belül (fő szabály szerint a kérelem benyújtásától számított öt napon belül) tájékoztatást kapnak arról, hogy valóban lehetséges-e annak a pénzüsszegnek a behajtása, amellyel nekik tartoznak, vagy kapnak egy igazolást, amely adózási szempontból tanúsítja, hogy a tartozást nem lehet behajtani, és ehhez nem szükséges bírósági eljárást igénybe venni.

Ennek az eljárásnak az elsődleges célja az önkéntes fizetés elérése. A PEPEX eljárás során nincsen lehetőség lefoglalás/zárlat iránti intézkedésekre.

Ahhoz, hogy erre sor kerülhessen, a PEPEX eljárásnak át kell alakulnia végrehajtási eljárássá.

A PEPEX eljárás során a kérelem címzettje fizethet önként vagy fizetési megállapodást köthet a kérelmezővel.

Ha egy felperes a felszólítás másik fél részére történő kézbesítését választja, a kézbesítést végrehajtó végzi.

A kérelem azon címzettjei, akik részére érvényes módon kézbesítették az eljárásról szóló értesítést, és nem tesznek semmilyen intézkedést, felkerülnek az adósok nyilvános listájára, és ily módon a behajthatatlanságról szóló fent említett tanúsítvány jogi és adózási célból kiállítható. Később, a követelés maradéktalan kifizetésével ez a helyzet az adós nevének a listáról való törlésével és az adóhatóság értesítésével megszűnik.

A PEPEX eljárásban a felek kérhetik bíró beavatkozását: a kérelmező a PEPEX eljárást átalakíthatja végrehajtási eljárássá, ha elmaradt az önkéntes fizetés; a kérelem címzettjének erre a PEPEX eljárással szembeni kifogás benyújtásával van lehetősége.

A költségeket illetően a PEPEX eljárás a bírósági eljáráshoz képest kevésbé költséges. Mindössze 51,00 euró plusz HÉA összegért a hitelezők a követelés értékére tekintet nélkül kideríthetik, hogy a követelésük behajtása egyáltalán lehetséges-e. Behajtás esetén a költségek az ügytől függően meghaladhatják az 51,00 eurót.

Szintén fontos megjegyezni, hogy a PEPEX eljárás végrehajtási eljárássá történő átalakulása esetén a hitelezőknek nem kell megfizetniük a kezdeti eljárási illetéket.

A PEPEX eljárást – amely megtekinthető ezen a [linken](#) – a 2014. május 30-i 32/2014 sz. jogszabály írja elő, és a 2014. november 14-i 233/2014. sz. rendelet szabályozza, amely megtekinthető a [Pepex rendelet weboldalán](#).

3 Milyen feltételekkel bocsátható ki a végrehajtható jogcím vagy határozat?

3.1 Az eljárás

Az egész végrehajtási eljárás alapja a végrehajtási per célját és korlátait meghatározó okirat. A végrehajtható okiratok alapján a bennük foglalt kötelezettség után járó, törvényes késedelmi kamatot is felszámítják.

A határozatok az alábbi körülmények között hajthatók végre, és a végrehajtható okiratok az alábbi körülmények között állíthatók ki:

a) Az alperessel szemben hozott határozatok

Valamely határozat csak a véglegessé válását követően minősül végrehajtható okiratnak, kivéve, ha az ellene benyújtott fellebbezésnek nincsen felfüggesztő hatálya;

A végrehajthatóság szempontjából a határozatokkal egyenértékűek az igazságügyi hatóságok végzései, illetve egyéb döntései vagy cselekményei, ha kötelezettség teljesítését írják elő. A választottbíróság (*Tribunal Arbitral*) határozatai ugyanolyan feltételek szerint hajthatók végre, mint a rendes bíróságok határozatai.

A nemzetközi szerződésekben, egyezményekben, uniós rendelkezésekben és különös jogszabályokban foglaltak sérelme nélkül, a külföldi bíróság vagy választottbíróság határozata csak az után szolgálhat végrehajtás alapjául, hogy a joghatósággal rendelkező portugál bíróság azt felülvizsgálta és jóváhagyta; A külföldön kiállított okiratok végrehajthatóságához nincsen szükség felülvizsgálatra.

b) Közjegyző, illetve erre feljogosított más személy vagy szakember által készített vagy hitelesített dokumentumok, amelyek kötelezettség megállapítását vagy elismerését írják elő

A közjegyző, illetve erre feljogosított más személy vagy szakember által készített vagy hitelesített olyan dokumentumok, amelyekben jövőbeli teljesítésről állapodnak meg, vagy jövőbeli kötelezettségeket határoznak meg, akkor szolgálhatnak végrehajtás alapjául, ha az ilyen dokumentumokban foglalt rendelkezéseknek megfelelően készített okirat – illetve ilyen rendelkezések hiányában önállóan végrehajtható okirat – bizonyítja, hogy egy üzleti megállapodás megkötése érdekében meghatározott kifizetést teljesítettek, vagy hogy a felek közötti megállapodásból eredően kötelezettséget állapítottak meg;

Más személy nevében aláírt bármely dokumentum csak akkor végrehajtható, ha az aláírást közjegyző, illetve erre feljogosított más személy vagy szakember hitelesítette.

c) Az akár csak kézzel írt, hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok, feltéve, hogy az alapul szolgáló jogviszonyt megtestesítő tények megjelennek az adott dokumentumban, vagy szerepelnek a végrehajtási kérelemben

A hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok közé tartozik a csekk, valamint az idegen és a saját váltó.

d) Különös rendelkezés alapján végrehajtható dokumentumok

Például a meghagyás kibocsátása iránti kérelem, amelyhez végrehajtható okiratot, valamint a társasházi közgyűlések jegyzőkönyveit csatolták.

3.2 A főbb feltételek

A követelés szempontjából

A végrehajtandó követelésnek biztosnak, esedékesnek és határozott összegűnek kell lennie. Ha az okirat alapján e feltételek nem teljesülnek, a végrehajtás az annak biztosítására irányuló intézkedésekkel indul, hogy a követelés biztos, esedékes és határozott összegű legyen.

A hitelező szempontjából

A végrehajtandó követelést annak a személynek kell benyújtania, akit a végrehajtható okirat hitelezőként megjelöl. Ha ez az okirat bemutatóra szóló értékpapír, a végrehajtást az okirat birtokosának kell kérnie.

Ha a jogosultság vagy a kötelezettség tekintetében jogutódlás történt, a végrehajtásnak a végrehajtani kért kötelezettség jogosultjaként vagy kötelezettjeként megjelenő személyek jogutódjai között kell megtörténnie. A végrehajtást kérő félnek magában a végrehajtási kérelemben meg kell jelölnie a jogutódlást igazoló tényeket.

Az adós szempontjából

A végrehajtást az okiratban az adós helyén szereplő személy ellen kell kérni.

Azon személy vagyontárgyait, aki ellen a végrehajtás kéri, akkor is lefoglalják, ha azok bármilyen okból harmadik fél birtokában vannak, ez azonban nem járhat azon jogok sérelmével, amelyekre e harmadik fél a végrehajtást kérő féllel szemben hivatkozhat.

Harmadik személy vagyontárgyán fennálló dologi biztosítékkal fedezett tartozás végrehajtását közvetlenül e harmadik fél ellen kell kérni, ha a végrehajtást kérő fél annak ellenére végrehajtás alá kívánja vonni a biztosítékot, hogy az adós ellen közvetlenül is indítható eljárás.

Ha a végrehajtást csak a harmadik személy ellen kérték, és a dologi biztosítékkal fedezett vagyontárgyakkal kapcsolatban kiderül, hogy nem elégségesek a követelés kielégítésére, a végrehajtást kérő fél ugyanabban az eljárásban kérheti a végrehajtási eljárás folytatását az adós ellen, akitől a követelés maradéktalan kiegyenlítését követelik. Ha a biztosítékul lekötött vagyontárgyak az adós tulajdonában, de harmadik fél birtokában vannak, mindkettőjük ellen együttesen indítható eljárás.

A másodlagos adóssal szemben indított végrehajtási eljárásban a másodlagos adós vagyona mindaddig nem foglalható le, amíg az elsődleges adós összes vagyonát le nem foglalták, feltéve, hogy a másodlagos adós a végrehajtással szembeni kifogás előterjesztésére nyitva álló határidőn belül alapos indokkal hivatkozik az arra vonatkozó jogára, hogy a tartozást először az elsődleges adós vagyonából kiséreljék meg behajtani.

Ha a kizárólag az egyik házastárssal szemben megindított végrehajtási eljárásban a házastársi közös vagyont foglalták le, mivel úgy vélik, hogy annak a félnek a vagyona, akivel szemben a végrehajtást kéri nem elegendő, annak a félnek a házastársát, akivel szemben a végrehajtást kéri, felhívják, hogy kérheti a vagyon megosztását vagy csatolhat egy annak igazolására szolgáló tanúsítványt, hogy már folyamatban van egy eljárás, amelyben a vagyonmegosztást már kérelmezték; ennek elmulasztása esetén a végrehajtási eljárást a közös vagyonnal szemben folytatják.

Ha a végrehajtási eljárást az egyik házastárssal szemben indítják meg, a végrehajtást kérő fél az indokai megjelölésével hivatkozhat arra, hogy a határozattól eltérő okiratban rögzített tartozás közös. Ilyen esetben annak a félnek a házastársát, akivel szemben a végrehajtást kéri felhívják, hogy nyilatkozzon arról, hogy az előterjesztett indokok alapján elfogadja-e, hogy a tartozás közös; ellenkező esetben, a házastárs hallgatása esetén, a tartozást közösnek tekintik, ami nem jár az e házastárs által esetlegesen benyújtott megtámadás sérelmével.

Ha valamely önálló vagyon vagy közös vagyon egy vagy több közös tulajdonosával szemben indítanak végrehajtási eljárást, az önálló vagyonba vagy annak egy részébe tartozó vagyontárgyak, vagy a közös vagyon meghatározott részébe tartozó vagyontárgyak nem foglalhatók le.

Örökösök elleni végrehajtási eljárás során csak azok a vagyontárgyak foglalhatók le, amelyeket az örökös az örökhagyótól kapott. Ha a lefoglalás más vagyontárgyakat érint, az a fél, akivel szemben a lefoglalást kéri, a birtokában lévő örökölt vagyontárgyak megjelölésével kérheti a végrehajtótól a vagyon kiadását. A kérésnek helyt adnak, ha a végrehajtást kérő fél, miután meghallgatták, nem emel kifogást. Ha a végrehajtást kérő fél kifogást emel a vagyon kiadása ellen, annak a félnek, akivel szemben a végrehajtást kéri, csak akkor adják ki a vagyont, ha a hagyatékot feltétel nélkül fogadták el (hagyatéki leltározási eljárás megindítása nélkül), valamint ha megerősíti és bizonyítja a bíróság előtt a következőket:

- a lefoglalt vagyontárgyak nem a hagyatékból származtak;
 - az általa megjelölteken felül más vagyontárgyat nem örökölt, vagy ha igen, akkor a többi vagyontárgyat a hagyatéki terhek kiegyenlítésére felhasználták.
- Azon jogi rendelkezések, amelyekre e rendszer alapul, az 1. kérdésre adott válaszban találhatóak.

4 A végrehajtási intézkedések tárgya és jellege

A fő végrehajtási intézkedések a következők:

lefoglalás;

értékesítés;

fizetés;

tárgy átadása;

valamely cselekmény más személy általi elvégzése annak a félnek a költségén, akivel szemben a végrehajtást kéri.

E fő végrehajtási intézkedéseket az érvényesítésükhöz szükséges egyéb intézkedések is megelőzhetik vagy követhetik (pl. a teljesítés megválasztása vagylagos kötelezettség esetén; annak bizonyítása, hogy valamely feltétel teljesült vagy szolgáltatás nyújtása, amelytől a végrehajtani kért kötelezettség függ; a végrehajtani kért kötelezettség likvidé tevése, ha nem likvid; a harmadik fél általi helyettesíthető teljesítés költségének értékelése; a lefoglalható vagyontárgyak felkutatására és azonosítására szolgáló előzetes tájékoztódás; a lefoglalás nyilvántartásba vétele; megőrzőhely kialakítása a lefoglalt vagyontárgyaknak; a lefoglalt vagyontárgyak értékesítésének közzététele; a nyilvántartó hivatal tájékoztatása az értékesítésről).

A végrehajtási intézkedések közötti választás a végrehajtás céljától függ, amely a következő lehet: valamely pénzösszeg kifizetése; egy meghatározott tárgy átadása; vagy valamely cselekmény elvégzése.

A pénzösszeg kifizetésére irányuló végrehajtási eljárásban a végrehajtás céljának leginkább megfelelő végrehajtási intézkedések a lefoglalás, az értékesítés és a fizetés.

A meghatározott tárgy átadására irányuló végrehajtási eljárásban a végrehajtás céljának leginkább megfelelő végrehajtási intézkedés az említett tárgy átadása a végrehajtó által. Ha a tárgy, amelyre a végrehajtást kérő fél jogosult nem lelhető fel, e fél az eljárást átalakíthatja pénzösszeg kifizetésére irányuló végrehajtási eljárássá, amelyben a tárgy értékét, valamint az átadás elmaradásából eredő kárt kell megfizetni.

A valamely cselekmény elvégzésére irányuló végrehajtási eljárásban két alternatív megfelelő végrehajtási intézkedés jöhet szóba: a cselekményt – ha az helyettesíthető – egy másik személy végzi el annak a személynek a költségén, akivel szemben a végrehajtást kéri, valamint meg kell téríteni a késedelemmel okozott kárt; vagy, ha a cselekmény nem helyettesíthető, kártérítést kell fizetni az elszenvedett kár után, amelynek az összege bírsággal növelhető. Ha a végrehajtást kérő fél kártérítést követel az elszenvedett kárért, az eljárás pénzösszeg kifizetésére irányuló végrehajtási eljárássá alakul át.

4.1 Milyen típusú vagyontárgyakra vonatkozhat a végrehajtás?

Az adós minden lefoglalható vagyontárgya végrehajtás alá vonható.

A végrehajtás harmadik fél vagyontárgyára is irányulhat, ha az a hitelgaranciához kötődik, vagy ha a hitelezőre hátrányos olyan cselekmény tárgyát képezi, amelyet a hitelező sikeresen megtámadott.

Csak pénzben kifejezhető értékű tárgyak és jogosultságok foglalhatók le. Nem foglalhatók le a jogszerű kereskedelmen kívül eső vagyontárgyak.

A fent említett szabályokra figyelemmel az alábbi vagyontárgyak vonhatók végrehajtás alá:

ingatlan

ingó javak

hitelek

értékpapírok

jogok

várományok
banki letétek
járandóságok vagy kereset
oszthatatlan vagyoni eszközök
társasági részesedések
üzlethelyiségek.

4.2 Milyen következménnyel járnak a végrehajtási intézkedések?

A lefoglalás hatásai

A jogszabályokban kifejezetten előírt esetek kivételével a végrehajtást kérő fél a lefoglalás révén jogot szerez arra, hogy őt bármely egyéb hitelezőhöz képest elsőbbséggel kifizessék, anélkül hogy előzetes dologi biztosítékkal rendelkezne;

Abban az esetben, ha annak a félnek a vagyontárgyait, akivel szemben a végrehajtást kéri, már zár alá vették, a lefoglalás elsőbbsége a zár alá vétel időpontjához igazodik;

A nyilvántartásba vételre vonatkozó szabályok sérelme nélkül, a lefoglalt vagyontárgyak értékesítésére, megterhelésére vagy bérbeadására a végrehajtással szemben nem lehet hivatkozni;

Ha az adós bármely követelését zár alá vették, a végrehajtással szemben szintén nem lehet hivatkozni a követelés zár alá vételt követő megszüntetésére, ha ez annak a félnek – vagy e fél adósának – az akaratán múlik, akivel szemben a végrehajtást kéri;

A még nem lejárt kölcsönzési vagy bérleti díjak zár alá vételt megelőző maradéktalan kifizetésére vagy átengedésére nem lehet hivatkozni a végrehajtást kérő féllel szemben, amennyiben e kölcsönzési és bérleti díjak olyan időszakokra vonatkoznak, amelyek a zár alá vétel időpontjában még nem teltek el;

Ha a lefoglalt vagyontárgy elvesz, azt kisajátították, vagy veszít az értékéből, és bármelyik esetben felmerül a harmadik fél általi kártérítés kérdése, a végrehajtást kérő fél a szóban forgó követelések vagy a kártérítésként kifizetett pénzüsszegek tekintetében fenntartja azt a jogát, amely őt a vagyontárgy vonatkozásában megillette.

Az értékesítés hatásai

A végrehajtott értékesítés révén átszállnak a vevőre annak a félnek az értékesített tárgyon fennálló jogai, akivel szemben a végrehajtást kéri;

A vagyontárgyakat bármely őket terhelő zálogjogtól mentesen és minden olyan dologi jogtól mentesen adják át, amelyet a zár alá vételt, lefoglalást vagy bármely garanciát megelőzően nem vettek nyilvántartásba, kivéve azokat, amelyeket korábban alapítottak és amelyek a nyilvántartásba vételtől függetlenül hatást fejtenek ki a harmadik felekkel szemben;

Azok a fent említett, harmadik felet megillető jogok, amelyek lejárnak, az érintett vagyontárgyak értékesítéséből származó bevételbe áramolnak.

A kifizetés hatásai

A kifizetés megszünteti a végrehajtást;

A kifizetés történhet pénzben, a hitelező részére juttatott vagyontárgyak révén, a kereset engedményezésével vagy részletfizetéssel a végrehajtást kérő fél és azon fél között létrejött megállapodás alapján, akivel szemben a végrehajtást kéri.

A tárgy átadásának hatásai

Ha az a fél, akivel szemben a végrehajtást kéri a tárgyat nem adja önként át, alternatív megoldásként a lefoglalásra vonatkozó szabályok értelemszerűen irányadók az átadás teljesítésére, melynek keretében kutatást, valamint egyéb szükséges cselekményeket végeznek;

Az átadás olyan vagyontárgyakat is érinthet, amelyet az állam, egyéb közjogi személyek, építési beruházások vagy közszolgáltatások koncessziós jogosultjai, vagy közhasznú társaságok tulajdonát képezik;

Ha az átadás olyan ingóságokra vonatkozik, amelyeket számolás, súlymérés vagy mérés útján kell meghatározni, a végrehajtó gondoskodik arról, hogy az érdemi műveleteket a jelenlétében végezzék el, és a végrehajtást kérő félnek átadja a neki járó mennyiséget;

Ingatlan esetében a végrehajtó azt az okiratok és kulcsok – amennyiben vannak – átadásával adja a végrehajtást kérő fél tulajdonába, és felhívja azt a felet, akivel szemben a végrehajtást kéri, a bérloket és bármely birtokban lévő személyt, hogy tartsák tiszteltben és ismerjék el a végrehajtást kérő fél jogait;

Ha valamely vagyontárgy más érdekelt felekkel közös tulajdonban van, a végrehajtást kérő fél a saját része, részesedése felett rendelkezik tulajdonjoggal;

Amennyiben a vagyontárgy annak a félnek a lakóhelye, akivel szemben a végrehajtást kéri, és e fél lakhatásának megoldása súlyos nehézségekbe ütközik, a végrehajtó erről előzetesen tájékoztatja a helyi képviselő-testületet és az illetékes szociális intézményeket;

Amennyiben a vagyontárgy annak a félnek a lakóhelye, akivel szemben a végrehajtást kéri, és e fél azt bérli, a végrehajtó felfüggeszti az átadást, ha orvosi igazolás tanúsítja, hogy az intézkedés az ingatlanban tartózkodó személy életét akut betegsége okán súlyosan veszélyezteti, és az igazolás megjelöli, hogy a végrehajtást meddig kell felfüggeszteni.

A valamely cselekmény elvégzésének hatásai

Ha a végrehajtást kérő fél a cselekmény más személy általi elvégzését választja, e teljesítés költségeinek felmérése érdekében szakértő kijelölését kell kérnie;

A költségek felmérését követően a megállapított összeg megfizetéséhez szükséges vagyontárgyakat lefoglalják a pénzüsszeg kifizetésére irányuló végrehajtási eljárásra vonatkozó egyéb feltételek betartása mellett;

Ha az adós kötelezettsége valamely cselekvéstől való tartózkodásra vonatkozik, ő azonban mégis cselekszik, a hitelező követelheti, hogy a műveket – amennyiben azok befejezett művek – bontsák le annak a személynek a költségén, akinek a cselekvéstől tartózkodnia kellett volna;

E jogosultság megszűnik és csak az általános szabályok szerinti kártérítés fizethető abban az esetben, ha az adósnak a bontással okozott kár lényegesen meghaladja a hitelező által elszenvedett kár mértékét.

4.3 Meddig érvényesek ezek az intézkedések?

Az értékesítés, a kifizetés, valamely tárgy átadása és valamely cselekmény elvégzése mind olyan végrehajtási intézkedés, amelyekre a megtételüket követően nem vonatkozik érvényességi idő. Ugyanez vonatkozik a lefoglalásra is, figyelemmel azonban az alábbiakban ismertetett, a nyilvántartásba vétellel érintett vagyontárgyak lefoglalásával kapcsolatos különös rendelkezésekre.

A nyilvántartásba vételi kötelezettség tárgyát képező ingatlan lefoglalása esetén a lefoglalást is kötelező nyilvántartásba venni, amelyet a végrehajtó köteles intézni. A jogszabályokban kifejezetten előírt egyes esetekben a lefoglalást ideiglenes jelleggel kell nyilvántartásba venni. Ebben az esetben az ideiglenes nyilvántartásba vétel lejár, ha azt nem alakítják át tartós nyilvántartásba vétellé vagy nem újítják meg a vonatkozó határidőn belül. Ezért a nyilvántartásba vételi kötelezettség tárgyát képező vagyontárgyak lefoglalása esetén a végrehajtónak gondoskodnia kell arról, hogy az ideiglenes nyilvántartásba vételt – ha erre időközben lehetőség nyílik – tartós nyilvántartásba vétellé alakítsák, vagy azt a szükséges időre megújítsák.

Végezetül, a megindított végrehajtási eljárás – az adós vagyontárgyainak kellő gondossággal történő felkutatására irányuló szakaszban – kifizetés nélkül véget érhet, ha a kellő gondosság a polgári eljárási szabályokban előírt, az ügytől és az alkalmazandó eljárástól függő határidők lejártával nem vezetett eredményre.

Azon jogi rendelkezések, amelyekre e rendszer alapul, az 1. kérdésre adott válaszban találhatóak.

5 Van-e lehetőség az ilyen intézkedést engedélyező határozat elleni fellebbezésre?

A „fellebbezés” (*recurso*) szó tág értelemben magában foglalja a végrehajtással szembeni kifogást, a lefoglalással szembeni kifogást és a szigorú értelemben vett fellebbezést.

A végrehajtással szembeni kifogás

Az a fél, akivel szemben a végrehajtást kéri az idézéstől számított 20 napon belül előterjesztett kifogással felléphet a végrehajtással szemben.

A Portugáliára kötelező és elsőbbséget élvező nemzetközi és uniós jogi rendelkezések sérelme nélkül, a nemzeti jogszabályok alapján a végrehajtással szembeni kifogás jogalapja attól függ, hogy a végrehajtás alapjául határozat szolgál (korlátozott); választottbírói határozat szolgál (valamivel tágabb); vagy egyéb végrehajtható okirat (még tágabb) szolgál.

Ha a végrehajtás határozaton alapul, a kifogás jogalapjául csak az alábbiak szolgálhatnak:

az okirat nem létezik vagy nem hajtható végre;

az ügyirat vagy a hiteles másolat hamisított vagy pontatlan, és ez befolyásolja a végrehajtási feltételeket;

valamely eljárási követelmény nem teljesül, amelytől függ a végrehajtási eljárás szabályossága, ez azonban nem érinti azt az esetet, ha a követelményt teljesítik;

az alperes nem vesz részt a megállapítási eljárásban, amennyiben a polgári törvénykönyv 696. cikk e) pontjában hivatkozott helyzetek bármelyikére fény derül (az idézést nem kézbesítették, illetve az idézés érvénytelen vagy semmis; az alperes számára fel nem róható okokból nem tud az idézésről; kifogások hiánya vis major miatt);

a végrehajtani kért kötelezettség bizonytalan, nem hajtható végre vagy nem likvid, és ezeket a végrehajtási eljárás kezdeti szakaszában nem vizsgálták;

az ügyet a határozat végrehajtását megelőzően elbírálták;

a kötelezettséget megszüntető vagy módosító bármely tényező, feltéve, hogy az a megállapítási eljárásban folyt vita lezárását követően merült fel, és rendelkezésre állnak okirati bizonyítékok; a jog vagy kötelezettség elévülése bármilyen módszerrel bizonyítható;

a végrehajtást kérő féllel szembeni viszontkereset, amely követelések beszámítására irányul;

az elismerést vagy egyezséget jóváhagyó határozat esetén az e cselekményekre vonatkozó semmisségi vagy érvénytelenségi okok.

Ha a végrehajtás választottbírói határozaton alapul, a végrehajtással szembeni kifogás fenti okain felül szintén hivatkozni lehet azokra az okokra, amelyek alapján ugyanannak a határozatnak a bíróság általi megsemmisítése kérhető, a [választottbíráskodásról szóló törvény \(Lei da Arbitragem Voluntária\)](#) rendelkezéseinek sérelme nélkül.

Ha a végrehajtás alapjául nem határozat, vagy nem olyan, intézkedésre irányuló kérelem szolgál, amelyhez végrehajtható okiratot csatoltak, a már felsorolt határozatokon alapuló végrehajtással szembeni kifogásemelés indokain felül bármely egyéb olyan indok felhozható, amelyre a megállapítási eljárásban védekezéséppen hivatkozni lehet.

A lefoglalással szembeni kifogás

Az a fél, akivel szemben a végrehajtást kéri, e fél házastársa, valamint harmadik felek az alábbi esetekben kifogást emelhetnek bizonyos vagyontárgyak lefoglalása ellen.

Ha annak a félnek a tulajdonát képező vagyontárgyakat foglalnak le, akivel szemben a végrehajtást kéri, e fél bármely alábbi indok alapján kifogást emelhet a lefoglalással szemben:

a ténylegesen lefoglalt vagyontárgyak lefoglalása, illetve a lefoglalás mértéke elfogadhatatlan;

olyan vagyontárgyak közvetlen lefoglalása, amelyek csak másodlagosan szolgálnak a végrehajtással érintett tartozás kielégítésére;

olyan vagyontárgyak lefoglalása, amelyeket az intézkedésnek nem kellett volna érintenie, mivel az anyagi jogi szabályok alapján nem szolgálnak a végrehajtással érintett tartozás kielégítésére.

Ha a vagyontárgyak lefoglalása vagy a bíróság által elrendelt bármely elkobzása vagy átadása olyan személy tulajdonjogát, illetve az intézkedés végrehajtásával és hatályával összeegyeztethetetlen jogát sérti, aki az eljárásban nem fél, a károsult mint harmadik fél a vagyontárgy visszaadása iránti keresetet nyújthat be ennek érvényesítése iránt.

A harmadik fél jogállásával rendelkező házastárs a másik házastárs felhatalmazása nélkül is megvédheti az azokon a vagyontárgyain vagy közös vagyontárgyakon fennálló jogait, amelyeket a lefoglalás jogtalanul érintett.

Azon jogi rendelkezések, amelyekre e rendszer alapul, az 1. kérdésre adott válaszban találhatók.

Jogorvoslatok

A rendes jogorvoslati eljárás a fellebbviteli bíróságon (*de apelação*) indítható meg (az elsőfokú bíróság határozataival szemben), de felülvizsgálati kérelem (*de revista*) is előterjeszthető (amelyet a Legfelsőbb Bíróságnak kell benyújtani). A végrehajtási eljárásban hozott határozatokkal szembeni rendes jogorvoslatot a megállapítási eljárásra vonatkozó rendelkezések szabályozzák.

Fő szabály szerint a rendes jogorvoslat csak akkor elfogadható, ha a perérték meghaladja azt az összeget, amelyre a jogorvoslattal támadott határozatot hozó bíróság hatáskörrel rendelkezik, és a vitatott határozattal a kérelmezőnek okozott hátrány összege meghaladja az említett bíróság hatáskörébe tartozó összeg felét. Portugáliában a fellebbviteli bíróság 30 000,00 euró esetén, míg az elsőfokú bíróság 5 000,00 euró esetén rendelkezik hatáskörrel.

A végrehajtási eljárás során tehetők bizonyos ideiglenes megállapítások, amelyekre az ügytől függően kerülhet sor – például az a fél, akivel szemben a végrehajtást kéri valamely vagyontárgy visszaadása iránti kérelem benyújtása útján fellép a végrehajtással szemben, az a fél, akivel szemben a végrehajtást kéri vagy harmadik fél kifogást emel a lefoglalással szemben, a követelések ellenőrzése és rangsorolása, ha vannak olyan hitelezők, akik a lefoglalt vagyontárgyakon dologi biztosítékkal rendelkeznek, és akik a lefoglalt vagyontárgyakból származó bevételből követelik a vonatkozó követeléseik kifizetését. Az említett ideiglenes megállapítások tárgyában hozott határozatokkal szemben szintén van helye jogorvoslatnak a fent ismertetett feltételek szerint.

A végrehajtási eljárásban jogorvoslat különösen előterjeszthető az alábbiakkal szemben:

a bíró kizárása tárgyában hozott határozat;

a bíróság kizárólagos hatásköre tárgyában hozott határozat;

az eljárás felfüggesztését elrendelő határozat;

bármely megfogalmazott beadvány (*articulado*) vagy bizonyíték elfogadása vagy elutasítása tárgyában hozott végzés;

pénzbírságot vagy egyéb eljárási bírságot kiszabó határozat;

a nyilvántartásba vétel törlését elrendelő határozat;

a jogerős ítéletet követően hozott határozat;

olyan határozatok, amelyeket a jogerős ítélettel szembeni jogorvoslattal már nincsen értelme megtámadni;

a végrehajtást felfüggesztő, megszüntető vagy érvénytelenítő határozatok;

az értékesítés érvénytelenítése tárgyában hozott határozatok;

az elsőbbségi vagy visszavásárlási jog gyakorlásáról szóló határozatok;

a végrehajtási kérelem vizsgálatának akár csak részbeni megtagadása;

a végrehajtási kérelmet elutasító végzés.

Felülvizsgálati kérelem az alábbi esetben nyújtható be:

a fellebbviteli bíróság által a vitarendezési eljárásban másodfokon hozott határozatok ellen, amelyek nem függnek egyszerű számtani művelettől, a követelések ellenőrzésétől és rangsorolásától, vagy a végrehajtás megtámadásától;

ez nem érinti azokat az eseteket, amelyekben a Legfelsőbb Bíróságnak benyújtott jogorvoslat mindig elfogadható.

A végrehajtási ügyekben történő fellebbezések szabályait a polgári perrendtartás 852–854. cikke tartalmazza, amely ezen a linken tekinthető meg:

[polgári perrendtartás](#).

6 Vonatkoznak-e a végrehajtásra korlátozások, például az adósok védelméhez kapcsolódó korlátok vagy határidők?

Igen, léteznek az adós védelmével összefüggő korlátozások. Egyes korlátozások a lefoglalásra vonatkoznak, mások a határidőkkel összefüggésben a végrehajtást érintő korlátozások.

Az adós védelmével összefüggő, a lefoglalást érintő korlátozások közé tartozik az adós bizonyos vagyontárgyainak a lefoglalás alóli abszolút vagy teljes körű mentessége, a lefoglalás alóli relatív mentessége, illetve a lefoglalás alóli részleges mentessége. Két egyéb korlátozás létezik: az egyik a házastársi közös vagyon védelmével kapcsolatos, ha a végrehajtási eljárást csak az egyik házastárssal szemben indították meg; a másik az arányosság elvéből ered, melynek értelmében csak a tartozás és a végrehajtással összefüggésben felmerült költségek kiegyenlítéséhez szükséges vagyontárgyak foglalhatók le.

Az időmúlás szintén a végrehajtás korlátját képezheti elévülés esetén. Az adott határidők lejártát követően a végrehajtani kért jogosultság megszűnik.

Az adós védelmével összefüggő korlátozások és a határidők közötti kapcsolatot, valamint azok működését az alábbiakban ismertetjük.

A lefoglalás alól teljes mentességet élvező vagyontárgyak

A lefoglalás alól külön jogszabályban mentesített vagyontárgyak mellett az alábbiak teljesen mentesülnek a lefoglalás alól:

forgalomképtelen dolgok vagy jogok;

az állam vagy más közjogi személy tulajdonában álló vagyontárgyak;

olyan tárgyak, amelyek lefoglalása jóerkölcsbe ütközne vagy pénzügyileg nem indokolt, mivel a piaci értékük elenyésző;

kifejezetten nyilvános istentisztelet céljára szolgáló tárgyak;

temetők;

fogyatékossgal élő személyek számára és beteg személyek kezeléséhez nélkülözhetetlen eszközök és tárgyak.

A lefoglalás alól relatív mentességet élvező vagyontárgyak

A dologi biztosítékkal fedezett tartozások végrehajtása kivételével a lefoglalás alól mentesek az állam és más közjogi személyek, építési beruházásra vagy közszolgáltatásra irányuló koncesszióval rendelkező jogalanyok vagyontárgyai, valamint közhasznú jogi személyek kifejezetten valamely közérdekű célra rendelt vagyontárgyai;

Annak a félnek a munkaeszközei, akivel szemben a végrehajtást kéri, valamint e félnek a tevékenysége folytatásához vagy szakképzéséhez nélkülözhetetlen tárgyak is mentesek a lefoglalás alól, kivéve: ha a szóban forgó fél nyilatkozik arról, hogy azok is lefoglalhatók, vagy ha a végrehajtás a vételáruk vagy javítási költségük kifizetésére irányul, vagy azokat üzlethelyiség tárgyi eszközeiként foglalják le.

Szintén mentesülnek a lefoglalás alól azok a vagyontárgyak, amelyek annak a félnek a tényleges lakóhelyén található alapvető háztartási cikkek, akivel szemben a végrehajtást kéri, kivéve ha a végrehajtás maguknak a tárgyaknak a kifizetésére, vagy a javítási költségük kifizetésére irányul.

Részlegesen lefoglalható vagyontárgyak

A nettó jövedelem, munkabér, öregségi nyugdíj vagy más szociális ellátás címén kapott rendszeres juttatás, biztosítás, baleset után kapott kártérítés, járadék, vagy a tartásra kötelezett megélhetését biztosító bármely kifizetés kétharmada mentesül a lefoglalás alól.

A fent említett kifizetések nettó részének kiszámítása szempontjából csak a jogszabályban előírt hozzájárulásokat veszik figyelembe.

Ennek a lefoglalás alóli mentességnek a felső határa foglalásonként a nemzeti minimálbér háromszorosának megfelelő összeg, alsó határa pedig, ha az adósnak nincsen más jövedelme, az egyhavi nemzeti minimálbérenek megfelelő összeg.

A fent említett határok nem érvényesülnek, ha a végrehajtással érintett követelés tartásra irányul, amely esetben a lefoglalás alól mentes összeg a teljes, nem járulékalapú nyugdíjnak megfelelő összeggel egyezik meg.

Pénzeszköz vagy bankszámlaegyenleg lefoglalásakor a nemzeti minimálbérenek megfelelő összeget, tartásdíj követelés esetén a teljes, nem járulékfizetésen alapuló nyugdíjnak megfelelő összeget nem lehet lefoglalni. (A lefoglalás alóli ezen mentesség és a lefoglalás alóli fent említett részleges mentesség nem vonható össze)

A végrehajtással érintett követelés összegének és jellegének, valamint azon fél és a családja szükségleteinek mérlegelését követően, akivel szemben a végrehajtást kéri, a bíróság – kivételes esetben és annak a félnek a kérelmére, akivel szemben a végrehajtást kéri – az általa észszerűnek ítélt időre csökkentheti e fél jövedelmének a lefoglalható részét, illetve legfeljebb egy év időtartamra akár teljesen mentesítheti is a jövedelmet a lefoglalás alól.

Pénzösszegek és bankbetétek lefoglalás alóli mentessége

A lefoglalás alól mentes követelés kielégítéséből származó pénzösszegek vagy bankbetétek ugyanolyan feltételek szerint mentesülnek a lefoglalás alól, mint az eredeti követelés.

A közös vagyon lefoglalásának korlátai az egyik házastárssal szemben indított végrehajtási eljárásban

Ha a házastársi közös vagyont a kizárólag az egyik házastárssal szemben indított végrehajtási eljárásban lefoglalják, mivel úgy vélik, hogy annak a félnek a vagyona, akivel szemben a végrehajtást kéri nem elegendő, az adós házastársát 20 napon belül felhívják, hogy kérheti a vagyon megosztását vagy csatolhat egy annak igazolására szolgáló tanúsítványt, hogy már folyamatban van egy eljárás, amelyben a vagyonmegosztást kérelmezték; ennek elmulasztása esetén a végrehajtási eljárást a közös vagyonnal szemben folytatják.

Amint a vagyonmegosztás iránti kérelmet egyesítették az eljárással vagy a tanúsítványt becsatolták, a végrehajtást a megosztás megtörténteig felfüggesztik.

Amennyiben a megosztás eredményeképpen a lefoglalt vagyontárgyak nem ahhoz a félhez tartoznak, akivel szemben a végrehajtást kéri, az ehhez a félhez tartozó más vagyontárgyakat foglalnak le, és a korábbi lefoglalás mindaddig fennáll, amíg az új foglalás meg nem történik.

A lefoglalható vagyonra vonatkozó általános szabályokat és a lefoglalás korlátait a [polgári perrendtartás](#) 735–747. cikke tartalmazza.

A lefoglalás arányosságon alapuló korlátai

A lefoglalás a végrehajtással érintett tartozás kifizetéséhez, valamint a végrehajtás előrelátható költségeinek kifizetéséhez szükséges vagyontárgyakra korlátozódik, amelyek vélelmezetten – a foglalás lebonyolítása szempontjából, valamint a későbbi kiegyenlítéstől függetlenül – a végrehajtás értékének 20, 10, illetve 5%-át jelentik, attól függően, hogy a végrehajtás értéke hatásköri szempontból nem haladja meg a kerületi bíróságra vonatkozó értékhatárt, azt meghaladja, de nem haladja meg a fellebbviteli bíróságra vonatkozó értékhatár négyszeresét, illetve ez utóbbi értéket is meghaladja. A kerületi bíróság 5 000,00 euró perérték esetén, a fellebbviteli bíróság pedig 30 000,00 euró perérték esetén rendelkezik hatáskörrel (2021-ben, e tájékoztató felülvizsgálatakor). E két értéket a 2013. augusztus 26-i 62/2013. sz. törvény 44. cikke határozza meg, amely jogszabály ezen a [linken](#) tekinthető meg.

A végrehajtás elévülésből eredő korlátai

Fő szabály szerint elévül a bírói jogvédelem (amelynek fennállása vagy alapítása a felek akaratától függ), ha azt a jogszabályban előírt határidőn belül nem érvényesítik.

A bíróság hivatalból nem állapíthatja meg az elévülést. Az elévülés bekövetkeztéhez az szükséges, hogy arra a bíróságon vagy a bíróságon kívül hivatkozzon az a fél, akinek abból előnye származik, az ő képviselője, vagy az adott személy cselekvőképtelensége esetén az ügyész.

Az elévülési idő leteltét követően a kedvezményezett (az adós) megtagadhatja a kifizetést vagy bármely módon felléphet az elévült jog gyakorlásával szemben. Ha az érintett személlyel szemben végrehajtási eljárást indítottak, az adós, akivel szemben a végrehajtást kéri, kifogást emelhet a végrehajtás ellen valamely tárgy visszaadására irányuló kereset benyújtásával, amelyben az elévülésre hivatkozik. A végrehajtással szembeni kifogásemelés határideje az idézéstől számított 20 nap.

Az adós ugyanakkor nem kérheti annak a részletfizetésnek a behajtását (visszafizetését), amelyet önkéntesen teljesített valamely elévült követelés teljesítése iránt, még akkor sem, ha nem tudott az elévülésről. E szabály vonatkozik az elévült jogosultság bármilyen kielégítésére, valamint annak elismerésére vagy a biztosítékok nyújtására is.

Az elévülésre a végrehajtást kérő féllel szemben az adós hitelezői és azon harmadik felek, akiknek az elévülés megállapításához jogos érdekük fűződik, még abban az esetben is hivatkozhatnak, ha arról az adós lemondott. Amennyiben azonban az adós lemondott az elévülésről, arra az adós hitelezői csak akkor hivatkozhatnak, ha teljesülnek a megtámadási keresetre (*impugnação pauliana*) vonatkozó polgári jogi feltételek.

Amennyiben perindítás esetén az adós nem hivatkozik az elévülési időre és elveszti a pert, a jogerős határozat nem érinti a hitelezői elismert jogait.

A szokásos elévülési határidő 20 év, léteznek azonban rövid jogvesztő határidők is.

Az alábbiakra ötéves elévülési idő vonatkozik:

életjáradékok és telekbérletek;

kölcsönzési díjak és a bérlet által fizetendő bérleti díjak, egyszeri fizetés esetén is;

hosszú lejáratú bérletek;

szerződésben vagy jogszabályban foglalt kamat, a bruttó kamatot is beleértve, valamint a társasági osztalékok;

a kamattal növelten fizetendő tőketörlesztési ráták;

az esedékes tartásdíjak;

bármely egyéb rendszeresen megújuló kifizetések.

A jogszabályok (a teljesítés vélelmén alapuló) vélelmezett elévülési időket állapítanak meg az alábbi esetekben:

a szállást biztosító, ételeket vagy italokat szolgáltató létesítményeknek az általuk biztosított szállásra, ételekre vagy italokra vonatkozó követeléseit hat hónap elteltével elévülnek, ami nem érinti az alábbiakban ismertetett kétéves elévülési időt;

a szállást biztosító vagy diákoknak szállást, ételeket vagy italokat szolgáltató létesítményeknek a nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatos követeléseit két év elteltével évülnek el, miként a képzést, oktatást, gondozást vagy kezelést nyújtó létesítmények ilyen követeléseit is;

a kereskedő olyan személynek eladott tárgyra vonatkozó követelése, aki maga nem kereskedő, vagy olyan tárgyra vonatkozó követelése, amely nem az üzleti tevékenységéhez kapcsolódik két év elteltével évül el, miként a valamely iparággal hivatásszerűen foglalkozó személyek olyan követeléseit is, amelyek áruk vagy termékek szolgáltatására, munka elvégzésére vagy másik fél tevékenységének kezelésére vonatkoznak, kivéve ha a vonatkozó szolgáltatás az adós ipari tevékenységének céljára szolgál;

a szabadfoglalkozású tevékenység gyakorlása keretében nyújtott szolgáltatásokra vonatkozó követelések és a kapcsolódó kiadások megtérítésére vonatkozó követelések két év elteltével évülnek el.

A polgári jogban vélelmezett elévülési időként körülírt elévülési idő esetén a következő szabályok irányadók:

a megfelelőségi vélelem a határidő leteltére tekintettel csak az eredeti adós vagy azon személy általi elismeréssel dönthető meg, akire a követelés jogutódlással átszállt;

a peren kívüli elismerés csak akkor érvényes, ha az írásban történik;

a követelés elismertnek minősül, ha az adós megtagadja a bíróság előtti tanúvallomást vagy eskütételt, vagy olyan jogi aktust tesz, amely összeegyeztethetetlen a megfelelőségi vélelemmel.

A határozatban vagy végrehajtható okiratban elismert jogok a következőképpen évülnek el:

ha a jogszabályok valamely jog tekintetében a szokásosnál rövidebb elévülési időt állapítanak meg, még ha az csupán vélelmezett is, e jogra az utóbbi elévülési idő vonatkozik, ha az a jogot elismerő jogerőre emelkedett határozatot vagy valamely másik végrehajtható okiratot követően is fennáll;

amennyiben azonban a határozat vagy valamely eltérő okirat olyan részletekre vonatkozik, amelyek még nem váltak esedékessé, az elévülési idő az ilyen részletek tekintetében továbbra is a rövidebb elévülési idő lesz.

A polgári törvénykönyv meghatározza az elévülési idő kezdetére, nyugvására és megszakadására vonatkozó szabályokat. Amennyiben fennállnak a nyugvás feltételei (például kiskorú gyermek, katonai szolgálat, vis major, az adós mulasztása esetén) az elévülési idő nem indul el és nem telik. Az elévülési idő megszakadása esetén az addig eltelt idő jelentőségét veszti, és az elévülési idő újraindul.

Az elévülési idő megszakadásában érdekelt hitelező az elévülési időt az alábbi cselekmények egyikének felhasználásával vagy az arra való hivatkozással szakíthatja meg:

felhívás vagy bírósági értesítés olyan cselekményről, amely közvetve vagy közvetlenül kifejezésre juttatja a jog gyakorlására vonatkozó szándékot, függetlenül attól, hogy a cselekmény milyen típusú eljárásra vonatkozik, még abban az esetben is, ha a bíróság nem rendelkezik hatáskörrel.

Ha a felhívásra vagy az értesítésre az annak kérelmezésétől számított öt napon belül a kérelmezőnek nem felróható okból nem kerül sor, az elévülési idő az öt nap elteltével megszakad.

A felhívás vagy értesítés megsemmisítése nem zárja ki az előző bekezdésekben foglalt megszakadást.

A jelen cikk szempontjából bármely egyéb bírósági módszer, amellyel a cselekményről azt a személyt tájékoztatják, akivel szemben a jog érvényesítésre kerülhet, a felhívással vagy értesítéssel egyenértékűnek minősül.

az érvényesítendő jogra vonatkozó elévülési időt megszakító választottbíráskodási megállapodás;

a jog elismerése az érintett jogosult előtt azon személy által, akivel szemben a jog érvényesíthető;

a hallgatólagos elismerésnek csak abban az esetben van jelentősége, ha olyan események eredménye, amelyek egyértelműen kifejezésre juttatják az ilyen elismerést.

Az elévülési idő megszakítása a következő joghatással jár (kivéve ha jogszabály kifejezetten ettől eltérően rendelkezik):

az összes addig eltelt időt figyelmen kívül kell hagyni;

a megszakítást eredményező akttal az elévülési idő újraindul;

az új jogvesztő határidőre az eredeti elévülési idő vonatkozik.

A végrehajtás lejáratí nappal összefüggő korlátai

Amennyiben a jogszabály alapján vagy a felek akaratánál fogva a jogot meghatározott időszakon belül kell érvényesíteni, a határidő lejártára vonatkozó szabályok alkalmazandók, kivéve ha a jogszabályok kifejezetten utalnak az elévülésre.

A lejáratot csak azon cselekmény törvényes vagy szerződéses határidőn belül történő elvégzése akadályozza meg, amelyet a törvény vagy szerződés ilyen joghatásúnak rendel. A megállapítási vagy végrehajtási kereset pusztá benyújtása megakadályozza a lejáratot, anélkül, hogy az adóst idézni kellene. Ha bírói jogvédelemmel kapcsolatos szerződés vagy jogi rendelkezés határidőt határoz meg, az ilyen védelem elismerése azon személy által, akivel szemben azt érvényesíteni kell, szintén megakadályozza a lejáratot.

A lejárát csak abban az esetben függeszthető fel vagy szakítható meg, amennyiben arról törvény rendelkezik, és ha a törvény más konkrét időpontról nem rendelkezik, a lejárati időszak abban a pillanatban kezdődik, amelytől kezdve a jogok jogszerűen gyakorolhatók.

A lejáratot a bíróság hivatalból értékeli és arra elidegeníthetetlen jogok esetében az eljárás bármely szakaszában hivatkozni lehet. Ha olyan bírói jogvédelemre utal, amely alapján végrehajtási eljárást indítottak, a lejáratra annak a személynek kell hivatkoznia, akinek abból előnye származik (fő szabály szerint az adós/az a fél, akivel szemben a végrehajtást kérik).

Az elévülési idő és a lejárati határidő meghatározásáról és hatásairól a polgári törvénykönyv 309–340. cikke rendelkezik, amely megtekinthető e [linken](#).

Figyelmeztetés:

A polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat kapcsolattartó pontját, a bíróságokat, egyéb szerveket és hatóságokat nem kötik a jelen tájékoztatóban foglalt információk. Továbbra is szükség van a hatályos jogi szövegek megismerésére. A jogszabályok módosításra kerülhetnek, és az ítélkezési gyakorlat által adott értelmezésük is változhat.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 20/12/2023

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.